

**Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**
для студентів освітньо-професійної програми «Філософія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності
033 «Філософія»

**Дніпро
НТУ «ДП»
2021**

Затверджено навчально-методичною комісією за спеціальністю «Філософія» НТУ «Дніпровська політехніка» (протокол №1 від 31.08.2021)

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт для студентів освітньо-професійної програми «Філософія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 033 Філософія.

Упорядники Ю.О. Шабанова, Т.В. Хміль ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2021. – 33 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ВСТУП	5
1 ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	7
2 СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ	12
3 ВИМОГИ ДО ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ	17
4 ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ.....	19
5 ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЮ КОМІСІЄЮ.....	21
6 ПОВНОВАЖЕННЯ УЧАСНИКІВ АТЕСТАЦІЇ.....	25
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	28
ДОДАТОК А. Приклад оформлення титульного аркуша.	29
ДОДАТОК Б. Приклад оформлення завдання	30
ДОДАТОК В. Приклад оформлення реферату	31

ПЕРЕДМОВА

1 Рекомендації розроблено на підставі нормативних документів:

- Закон України «Про вищу освіту»;
- Національна рамка кваліфікацій;
- Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти;
- Довідник користувача ЄКТС;
- ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання;
- ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання;
- Салов В.О. Макет методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційних робіт : мет. посіб. для н.-пед. прац. / В.О. Салов ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 48 с.;
- Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

2 Рекомендації відбивають такі особливості нормативної бази сфери вищої освіти:

- укрупнення спеціальностей вищої освіти та відповідне зменшення їх кількості;
- скасування освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста;
- опис освітніх кваліфікацій Національної рамки кваліфікацій (2019), еквівалентних рівням вищої освіти бакалавра та магістра, що передбачають інноваційність очікуваних результатів навчання;
- формування стандартів вищої освіти на базі компетентністних характеристик, визначених НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).
- Національної рамки кваліфікацій;
- стандарти вищої освіти містять нормативні компетентності та очікувані результати навчання;
- оновлення нормативної бази щодо структури та правил оформлювання звітів у сфері науки і техніки;
- обов'язковість оцінювання кваліфікаційної роботи на плагіат;
- необхідність оприлюднення кваліфікаційної роботи на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або в репозиторії.

3 Відповідальність за організацію підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти несе випускова кафедра, яка зобов'язана створити належні умови, методичне та інформаційне забезпечення.

ВСТУП

Під час атестації здобувачів вищої освіти кваліфікаційна робота є основним засобом діагностики рівня сформованості спеціальних (фахових) компетентностей.

Атестація здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» проводиться екзаменаційною комісією відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітньої програми за спеціальністю після виконання студентом навчального плану.

Зміст атестації бакалаврів, які навчаються за освітньо-професійною програмою, орієнтовано на діагностику здатності особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності, що передбачає здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог¹.

Випускова кафедра на підставі заяв студентів складає перелік тем та керівників кваліфікаційної роботи, який затверджується Методичною комісією за спеціальністю 033 – Філософія. Випускова кафедра не пізніше ніж за два тижні із початку терміну виконання кваліфікаційної роботи за графіком навчального процесу готує та надає до Інституту гуманітарних та соціальних наук подання про затвердження тем кваліфікаційних робіт за рівнем вищої освіти. Поданням визначаються теми кваліфікаційних робіт державною та англійською мовами й керівники кваліфікаційних робіт.

Деканати протягом тижня після отримання подання випускових кафедр готують проєкт наказу про затвердження тем кваліфікаційних робіт.

Виконання та захист кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти здійснюється державною мовою. Дозволяється захист іноземною мовою. Рішення про допуск до захисту роботи іноземною мовою приймає випускова кафедра до початку роботи екзаменаційної комісії за заявою студента та за наявності реферату, виконаного державною мовою.

Підготовка до виконання кваліфікаційної роботи починається паралельно з навчальним процесом. Перед направленням на стажування та переддипломну практику студент зустрічається з керівником, погоджує тему й перелік необхідного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи та одержує завдання від керівника.

Перелік необхідного матеріалу для виконання кваліфікаційних робіт наведено у методичних рекомендаціях до проходження практик. Необхідний обсяг інформації для виконання кваліфікаційної роботи, встановлюється керівником.

Вихідними даними для виконання кваліфікаційної роботи є матеріали обраної бази практики, результати спостережень, опитувань та обстежень, інших методів збирання первинної інформації, які використовує студент під час передатестаційної практики.

---

¹ Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затвержене Вченою радою 11.12.2018, протокол №15.

На основі матеріалу практик² студент разом з керівником уточнюють тему кваліфікаційної роботи та складають її зміст.

Теми кваліфікаційних робіт затверджуються наказом ректора університету в установленому порядку.

Кваліфікаційна робота виконується студентом самостійно за консультаціями керівника роботи. Для консультацій виділяються аудиторії, час на роботу в обчислювальному центрі кафедри. До послуг студентів надаються методичний кабінет (ауд. 1/118) та читальні зали бібліотеки.

---

² Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 11.12.2018 (протокол №15)

1 ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Кваліфікаційна робота з філософії представляє розгляд філософського питання, який має елементи наукового пошуку і присвячений розв'язанню складної спеціалізованої задачі або проблеми, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Робота має продемонструвати рівень опанування методик здійснення філософських досліджень та навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань. Перелік тем кваліфікаційних робіт розробляє випускова кафедра допочатку навчального року. Перелік має забезпечувати індивідуалізацію завдань на кваліфікаційну роботу та можливість вільного вибору студентом певної теми.

1.1 Номенклатура тематики кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти залежить від:

- об'єкта (предметної області) майбутньої діяльності здобувача за фахом;
- складових циклу існування об'єкта дослідження;

Предметна область визначена стандартом вищої освіти (СВО) або освітньою програмою (ОП) бакалаврів, які навчаються за освітньо-професійними програмами³.

Для освітньо-професійної програми «Філософія» предметна область:

03 Гуманітарні науки / 033 Філософія.

Об'єкти вивчення та діяльності: філософські питання і вчення в історичному розвитку та системно-теоретичному вигляді; вплив філософських ідей на розвиток людини, суспільства, культури.

Теоретичний зміст предметної області: комплекс ідей, понять, категорій, теорій, концепцій, принципів, методів філософії; функціонування і трансформація інтелектуальних практик.

Основними факторами вибору теми кваліфікаційної роботи з філософії виступають: теоретична важливість, практична значущість, актуальність проблеми, нерозробленість питання, його присутність у сучасному філософському дискурсі, наявність емпіричного матеріалу і достатньої кількості доступної літератури з обраної теми.

В кваліфікаційній роботі з філософії предметом дослідження, як правило, виступають окремі аспекти об'єкту дослідження, які визначаються саме обраною темою (з уточненням персоналії, країни, періоду, напрямку, методології тощо), що репрезентується текстами філософських першоджерел. Робота вимагає звернення студента до різних інтерпретацій обраного питання, коментарів, визнаних концепцій та сталих думок із наданням відповідної аргументації.

1.2 Тематика кваліфікаційних робіт бакалаврів, які навчалися за ОП, має надавати можливість реалізації вимог Національної рамки кваліфікацій:

---

³Освітньо-професійна програма «Філософія» спеціальності 033 Філософія (Затверджена Вченою радою НТУ «ДП», прот.№11 від 12.06.2021)

- знання: Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання;
- уміння/навички: поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання;
- комунікація: донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово;
- відповідальність і автономія: управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

Рівень складності компетентностей і результатів навчання відповідно до НРК конкретизовано в стандарті вищої освіти та в освітньо-професійній програмі.

Освітньо-професійна програма «Філософія» підготовки бакалаврів за спеціальністю 033 Філософія визначає такі фахові результати навчання:

РН1	Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури
РН2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію
РН3	Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.
РН4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загально гуманітарної проблематики.
РН5	Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
РН6	Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.
РН7	Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.
РН8	Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.
РН9	Мати навички написання філософських текстів.
РН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.

PH 11	Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
PH 12	Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.
PH 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
PH 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.
PH 15	Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
PH 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.
PH 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.
PH 18	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати

1.3 Формат теми кваліфікаційної роботи має містити об'єкт та предмет кваліфікаційної роботи, процедуру діяльності й за необхідності конкретизації – інші складові структури праці.⁴

Наприклад: «Дослідження (*процедура*) концепції «останньої людини» Ф. Ніцше (предмет) та її еволюція в антропології ХХ століття (*об'єкт*) в творах М. Хайдеггера та П.Слотердайка (*умови*)».

Запропоновані **теми кваліфікаційних робіт** бакалаврів спеціальності 033 Філософія, які навчались за освітньо-професійною програмою «Філософія»:

- «Афіни чи Єрусалим?»: Компаративний аналіз застосування античної філософської спадщини в Східній (грецькій) та Західній (латинській) донікейській патристиці.
- Антична філософія про походження і роль мови у становленні людської думки (Демокріт та стоїки)
- Біологізм та соціалізація: перспективи людства (по Н.Харраре).
- Вибір між безпекою та свободою як ключова проблема сучасних соціальних перетворень.
- Вплив національних традицій на формування естетичних поглядів суспільства різних народів.

⁴ Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 22.01.2019, протокол №2

- Геніальність як соціально-філософський феномен
- Демократія як головна цінність сучасної європейської політичної культури
- Діалог течій (даршани) філософії стародавньої Індії у їх єдності і протилежності.
- Дослідження концептів совість, закон, обов'язок у елліністичних мислителів.
- Духовний світ античного полісу й проблема Іншого за часів Арістотеля.
- Експлікація фундаментальних концептів середньовічної філософії в античному неоплатонізмі.
- Естетичні погляди Л.Українки у драмі-феєрії «Лісова пісня».
- Естетичні уподобання українського народу в національних традиціях.
- Етичне вчення Рідної Української Національної Віри (філософська думка української діаспори).
- Ідеї Протестантизму в українській філософській і соціально-політичній думці.
- Ідея прогресу в соціальній філософії
- Інтерсуб'єктивність і свобода в цифрову епоху.
- Історико-філософський аналіз становлення та розвитку теософії.
- Компаративний аналіз донікейської та післянікейської патристики
- Концепт «дружби» в античній філософії (Сократ, Платон, Демокрит, Арістотель, Епікур).
- Концепція «осьового часу» про сенс і спрямування історичного процесу (Ясперс К.)
- Концепція часу Августина Блаженного у сучасних наукових та філософських ремінісценціях
- Критика цінностей західної цивілізації в філософії ХХ століття: технократичний та антропологічний підходи.
- Культурфілософський вимір проблеми цивілізації
- Логіка соціальних наук К. Поппера.
- Макс Шелер: пошуки специфічності людського буття.
- Маніпулювання суспільною свідомістю в умовах інформаційного суспільства
- «Метафізика музики» в контексті онто-гносеології А. Шопенгауера
- Методологія гуманітарних наук М. Вебера.
- Міфологічні витоки філософії стародавнього Китаю та протилежність установок конфуціанства і даосизму.
- Науки про природу і науки про культуру (В. Дільтей, В. Віндельбанд, Г. Ріккерт).
- Німецька ідеалістична філософія: діалог і протистояння точок зору: Ляйбниць, Кант, Фіхте, Гегель, Шеллінг.
- Німецька містика 14 ст. та її вплив на формування ідей протестантизму
- Образ сократичної комунікації і метод філософії в контексті античної доби (Діалоги Платона).
- Основні фактори соціалізації в епоху інформаційного суспільства: переваги та загрози.

- Особливості умовиводів, засновками яких є судження з відношенням.
- Переваги і недоліки формалізації систем.
- Питання канонічності і не канонічності в православній церкві.
- Платон і Дерріда. Логос як космос та Хора (Дерріда «Фармація Платона»)
- Платонівська критика мистецтва й концепція мистецтва Беньяміна, Хайдеггера та Дерріди.
- Погляди Ігнатія Лойоли в контексті гуманістичного спрямування єзуїтського ордену
- Політична культура сучасного українського суспільства
- Практика йоги як способу вдосконалення особистості
- Практики цигун та їх світоглядне підґрунтя.
- Проблема свободи волі і «повага до старших» у конфуціанстві.
- Проблема універсальності основних законів формальної логіки.
- Проблема цінностей у сучасному постіндустріальному суспільстві
- Психоаналітичні концепції людини (З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фром).
- Релігійні цінності та їх взаємозв'язок з духовною культурою
- Розвиток ідей філософської антропології у творчості Х. Плеснера і А. Арона.
- Розробка проблем логіки в працях українських мислителів.
- Самотність як екзистенціальний чинник античної філософії (від досократиків до еллінізму).
- Світ символів та його вплив на соціокультурні процеси сучасної цивілізації (Бордіяр Ж.)
- Синтез схоластики та містики у поглядах Бонавентури
- Смысл боротьби між прихильниками психологічного, соціального та онтологічного розуміння основ логіки.
- Соціально-філософський аналіз феномену відчуження
- Спектри інтерпретації в герменевтиці Ф. Шлейєрмахера
- Становлення ідей філософської антропології в історії філософії.
- Структурний метод гуманітарних наук М. Фуко
- Суб'єктивний ідеалізм і діалектика Й. Г. Фіхте.
- Термін «язичництво», його значення і застосування.
- Трансформація досвіду середньовічної екзегетики в герменевтиці 19-20 століття
- Трансформація поглядів Е.Штайн
- Українська філософія радянського періоду: діячі сектору історії філософії України Інституту філософії НАН України.
- Фемінізм та гендерні проблеми сучасної цивілізації.
- «Феноменологія духу» Гегеля – діалектика становлення свідомості.
- Аксіологічний аспект наукових досліджень
- Феноменологія та герменевтика: протиріччя в інтерпретаціях
- Феноменологія як методологія досліджень повсякденності
- Філософія Б. О. Кістяківського і питання методології суспільних наук.
- Філософія мистецтва в історико-філософському становленні

- Філософія О. Потебні і національне питання.
- Філософія та естетика майстрів Огринської школи.
- Філософська герменевтика Г. Гадамера.
- Філософське переосмислення естетики в театрі Л.Курбаса.
- Філософські основи біоетики як приклад міждисциплінарного характеру сучасної філософії.
- Філософські основи екзистенціальної психології
- Філософські погляди та естетичні концепції К.Малевича.
- Християнство в контексті філософії Ф. Ніцше.
- Шеллінг про єдність науки, мистецтва і релігії.
- Юдаїзм в Україні: течії, ідеї.

Студент може запропонувати свій варіант теми. Після обговорення із керівником, тема затверджується на навчально-методичній комісії за спеціальністю 033-Філософія.

Бакалаврська кваліфікаційна робота з філософії являє собою розгляд філософського питання, який має елементи наукового пошуку. Виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи передбачає поглиблення, систематизацію, закріплення теоретичних знань, а також вдосконалення практичних навичок, отриманих здобувачем за час навчання в бакалавраті. Робота має продемонструвати рівень опанування ним методик здійснення філософських досліджень та навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань, здатність оформлювати їх відповідно до вимог щодо структури та змісту кваліфікаційної роботи.

2 СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Кваліфікаційні роботи містити пояснювальну записку та демонстраційний матеріал (в тому числі, у вигляді слайдів), що обґрунтовує пропонувані рішення.

Матеріал усіх розділів пояснювальної записки належить об'єднувати загальною метою, органічно пов'язувати між собою.

У пояснювальній записці не повинно бути дублювання відомостей, описового матеріалу, стереотипних рішень, які не впливають на суть кваліфікаційної роботи й на висвітлення оригінальних результатів.

Структура пояснювальної записки кваліфікаційної роботи має відповідати ДСТУ 3008:2015⁵.

Пояснювальну записку умовно поділяють на:

- вступну частину;
- основну частину;
- додатки.

⁵ ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»

Матеріали та документація до захисту кваліфікаційної роботи подаються в кінці тексту кваліфікаційної роботи.

2.1 Вступна частина

Частина містить структурні елементи: титульний аркуш, завдання на виконання кваліфікаційної роботи, реферат, зміст, скорочення та умовні позначки.

Форма титульного аркуша та завдання на кваліфікаційну роботу наведені в додатках А та Б.

Реферат розміщують безпосередньо за титульним аркушем. Він має містити:

- відомості про обсяг роботи, рисунків, таблиць, додатків, джерел згідно з переліком посилань;
- перелік ключових слів;
- стислий опис тексту кваліфікаційної роботи.

Інформація подається в послідовності:

- об'єкт та предмет розроблення;
- мета роботи;
- результати та їх новизна;
- основні характеристики та показники одержаних результатів;
- взаємозв'язок з іншими роботами;
- рекомендації щодо використання результатів роботи;
- сфера застосування;
- економічна чи соціально-економічна ефективність роботи;
- значимість роботи;
- висновки, пропозиції щодо розвитку об'єкта розроблення.

Перелік ключових слів, які є визначальними для розкриття суті кваліфікаційної роботи, має містити 5...15 слів (словосполучень), які подаються перед текстом реферату великими літерами в рядок із прямим порядком слів у називному відмінку однини, розташованих за абеткою та розділених комами.

Приклад реферату подано в додатку В.

Зміст розташовують після реферату, починаючи на наступній сторінці.

У «Змісті» наводять такі структурні елементи: «Скорочення та умовні позначки», «Передмова», «Вступ», назви всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають назву) змістовної частини кваліфікаційної роботи, «Висновки», «Перелік джерел посилання», «Додатки» з їх назвою та зазначенням номера сторінки початку структурного елемента.

Скорочення та умовні позначки. Цей структурний елемент (за наявності) містить переліки скорочень, умовних позначок, символів, одиниць і термінів.

2.2 Основна частина

Основна частина містить структурні елементи: вступ, змістову частину, висновки, перелік джерел посилання.

Вступ

У вступі стисло викладають:

- оцінку сучасного стану проблеми, обґрунтування необхідності звернення до її дослідження в наслідок певних соціально-культурних та духовних процесів, що відбуваються і викликають реакцію в суспільному та науковому середовищі, з боку провідних наукових установ та

організацій, провідних вчених, в суспільної думці або інформаційної сфері. Підтвердженням цього може бути також низька подій або процесів, що набувають системного характеру і потребують дослідження їх причин, умов та наслідків.

- **Змістовна частина**

Змістовна частина – відомості про предмет (об'єкт) розроблення, які є необхідними й достатніми для розкриття сутності роботи та її результатів.

Розділи змістовної частини мають зосереджувати в собі виклад відомостей про об'єкт розробки, які необхідні й достатні для одержання та розкриття результатів кваліфікаційної роботи, що за складністю відповідають вимогам до рівня вищої освіти здобувача.

До першого розділу «Стан питання та постановка задач кваліфікаційної роботи» варто включати детальну характеристику сучасного стану проблеми та її відображення в сучасних публікаціях, що обґрунтовують актуальність, її проблемний характер, а також методологію розробки.

Матеріал наступних розділів викладається за алгоритмом: постановка задачі, її розв'язання та обґрунтування найкращого варіанту рішення.

У розділах особлива увага приділяється новизні результатів порівняно з аналогами.

Якщо необхідно навести деталізовані відомості про хід розроблення, їх розміщують у додатках.

Виконавцям кваліфікаційних робіт варто взяти до уваги, що кожна кваліфікаційна робота має бути оцінена на рівень запозичень відповідно до «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»⁶.

Вимоги до новизни результатів сприятимуть використанню в кваліфікаційній роботі оригінального тексту та запобігання плагіату. Наявність оригінального тексту можливе лише за умови новизни пропонуваного рішення.

У сфері інтелектуальної власності об'єкт розробки визнається новим, коли із загальнодоступних відомостей не виявлено об'єкт, в якому використано кожен пропонувану ознаку. При цьому відомості, що отримані з різних джерел інформації і стосуються лише частини ознак об'єкту розробки, для оцінки новизни об'єднувати не допускається, а вдавані простота та очевидність механізму досягнення позитивного ефекту не може впливати на невизнання новизни.

При описуванні кожного з аналогів наводять бібліографічні дані джерела інформації, де він розкритий, його ознаки із зазначенням тих з них, що збігаються з суттєвими ознаками пропонуваного рішення, та зазначають причини, що перешкоджають одержанню бажаного результату.

Суть пропонуваного рішення слід виражати сукупністю суттєвих ознак, достатніх для досягнення необхідного результату. Ознаки належать до суттєвих,

---

⁶ Положення про систему запобігання та виявлення плагіату в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 13.06.2018 (протокол №8)

якщо вони впливають на результат, якого можна досягти, тобто перебувають у причинно-наслідковому зв'язку із зазначеним результатом.

Висновки

Висновки вміщують безпосередньо після тексту розділів, починаючи з нової сторінки.

У висновках наводять оцінку одержаних результатів роботи відносно аналогів, висвітлюють досягнуту ступінь новизни, практичне значення результатів, прогнозні припущення про подальший розвиток об'єкту дослідження або розроблення.

Текст висновків може поділятися на пункти.

Перелік посилань

Перелік посилань на джерела інформації може бути внутрішньотекстовий, підсторінковий та позатекстовий (перед додатками на наступній сторінці).

Посилання бібліографічні описи подають у порядку, за яким джерела вперше згадують у тексті.

Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи, зокрема ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»⁷.

Обов'язкові джерела для виконання кваліфікаційних робіт – національні стандарти та нормативна база державного рівня.

2.3 Додатки

У додатках подають матеріал, який є необхідним для повноти пояснювальної записки і не може бути послідовно розміщений в основній частині через великий обсяг або способу відтворення.

Додатки розміщують у порядку посилання на них у тексті звіту.

Додатки можуть містити:

- допоміжні рисунки й таблиці;
- опис комп'ютерних програм, розроблених під час виконання кваліфікаційної роботи;
- відгуки та рецензії.

Останніми додатками кваліфікаційної роботи мають бути відгук керівника, відгуки керівників розділів та зовнішня рецензія.

Відгук керівника кваліфікаційної роботи викладається за структурою:

- зв'язок завдання на кваліфікаційну роботу з об'єктом діяльності магістрів, які навчались за освітньо-професійною програмою;
- актуальність теми;
- відповідність змісту стандартам вищої освіти та дескрипторам НРК;
- інноваційність отриманих рішень;
- практичне значення результатів;

---

⁷ ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

- ступінь самостійності виконання;
- інші питання (застосування ПЕОМ, реальність, комплексність тощо);
- якість оформлювання;
- перелік недоліків, за які знижена оцінка;
- комплексна оцінка;

Кожен додаток повинен мати заголовок, який друкують вгорі малими літерами з першої великої, симетрично до тексту сторінки. Над заголовком, але посередині рядка, друкують слово «ДОДАТОК» і відповідну велику літеру української абетки, крім літер Г, Є, З, І, І, Й, О, Ч, Ъ, яка позначає додаток. Текст кожного додатка починають з наступної сторінки.

Якщо як додаток у кваліфікаційній роботі наводять документ, що має самостійне значення (наприклад, атестовану методику проведення досліджень, стандарт тощо) та оформлений згідно з вимогами до цього документа, тоді в додатку вміщують його копію без будь-яких змін. На копії цього документа праворуч у верхньому куті проставляють нумерацію сторінок, як належить у разі нумерування сторінок додатка, а знизу зберігають нумерацію сторінок документа.

2.4 Матеріали до захисту кваліфікаційної роботи

Після тексту кваліфікаційної роботи подаються:

- відгук керівника за вимогами Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка»;
- інші матеріали та документи.

Кресленики, плакати, слайди, інші демонстраційні матеріали супроводження захисту кваліфікаційної роботи є складовою кваліфікаційної роботи, можуть бути подані в друкованому вигляді або як електронний ресурс. Ці матеріали зберігаються разом з текстом пояснювальної записки.

Рекомендується на першому плакаті або слайді презентувати тему, об'єкт, мету роботи. На другому – висвітлити актуальність теми з визначенням протиріччя, яке висуває практика. На 3-му – завдання роботи, що підпорядковані реалізації мети. На подальших аркушах або слайдах формулюються окремі підпорядковані завдання, методи їх виконання та результати. На останньому – результати досліджень, дані про упровадження (можливі шляхи) та очікуваний економічний або соціальний ефект.

2.5 Оформлювання пояснювальної записки

Здійснюється відповідно до ДСТУ 3008:2015⁸. А саме, робота виконується шрифтом Times New Roman чорного кольору прямого накреслення через півтора міжрядкові інтервали кеглем 14, як паперовий документ друкують з використанням комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 мм x 297 мм). Рекомендовано на сторінках звіту використовувати береги такої ширини: верхній і нижній — не менше ніж 20 мм, лівий — не менше ніж 25 мм, правий — не менше ніж 10 мм. Загальний обсяг роботи складає – 50-70 сторінок до переліку джерел посилань та додатків.

⁸ ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання

Структурні елементи пояснювальної записки мають бути самостійними та завершеними, абзац в тому числі.

Мова, що робить будь-який текст зрозумілим, має бути правильною, чистою, ясною, точною, логічною, лаконічною.

Деякі практичні рекомендації до формування текстів пояснювальних записок:

- текст має поділятися на логічно завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему;
- треба уникати калькування, суржикової мови, стилістичних помилок;
- для зв'язку між окремими реченнями й абзацами варто використовувати логічні містки, у вигляді вставних слів і конструкцій такого типу: «як було встановлено», «звідси», «у такий спосіб», «отже», «по-перше» тощо;
- не слід використовувати незвичні морфологічні форми, лексичні неточності, пов'язані з неправильним використанням термінів;
- варто дбати про простоту синтаксичних конструкцій і речень, що мають бути прозорими за побудовою та нескладними за лексикою;
- треба надавати перевагу таким словам, що мають високу частоту вживання;
- необхідно дотримуватись речень довжиною 10–15 слів;
- обов'язково слідкувати за побудовою фраз (наприклад, занадто далеко один від одного розташовані підмет та присудок);
- варто уникати вживання надто коротких речень одне за одним;
- важливо простежити, щоб при першому вживанні того чи іншого терміну давалося його пояснення, зазначалися його етимологія чи джерело запозичення;
- нові поняття необхідно супроводжувати їх описом;
- треба пояснювати незнайомі слова;
- не можна вживати термін у різних значеннях;
- варто не змішувати терміни різних наукових шкіл;
- неприпустимо використовувати професійний сленг, неточне або помилкове тлумачення термінів;
- іноземні слова й терміни доцільно пояснювати у формі підрядкової примітки, тобто на тій самій же сторінці, а спеціальні терміни й поняття – у самому тексті.

3 ВИМОГИ ДО ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ

Основна вимога – графічна частина кваліфікаційної роботи має віддзеркалювати оригінальні результати, отримані під час її виконання.

Демонстраційний матеріал кваліфікаційної роботи може бути електронним (відеоматеріали, мультимедіа, слайди тощо).

Деякі поради здобувачам з питань оформлення слайдів:

- зміст слайдів має відображати оригінальні результати, отримані в процесі виконання роботи;
- якщо на слайді багато інформації, то вона не сприймається в принципі;
- слайд повинен фіксувати ключові моменти, ілюструвати, а не дублювати доповідь;
- візьміть за правило писати на слайді не більше тридцяти слів;
- усе, що можна відобразити за допомогою символів, відбивайте з їх допомогою;
- утримайтеся від демонстрації банальних малюнків;
- шукайте незаявлені зображення;
- не перевантажуйте аудиторію частою зміною слайдів – розраховувати на увагу неможливо;
- для презентації кваліфікаційної роботи досить 10 слайдів;
- якщо на основному слайді поступово з'являється нова інформація, то це не вважається окремим слайдом;
- неприпустимо використовувати більше 3-х кольорів. Справа не в естетиці. Йдеться про сприйняття інформації. Колір - теж інформація;
- логотипи та інші елементи фірмового стилю в рахунок не йдуть;
- шрифт без зарубок сприймається легше. Шрифт Times New Roman - із зарубками, а Arial – без;
- видаліть все, про що досить почути і що бачити необов'язково;
- не дублюйте інформацію, що надходить по двох каналах. Ваш голос буде заважати присутнім читати або зображення буде заважати Вас слухати.

4 ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ

Здійснюється експертним методом з використанням критеріїв, регламентованих Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»⁹ з урахуванням специфіки спеціальності.

Вимоги до знань, умінь, комунікації, відповідальності та автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>	
Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> • Концептуальних наукових та практичних знань, критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання 	95-100
Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
Відповідь фрагментарна	70-73
Відповідь демонструє нечіткі уявлення про об'єкт вивчення	65-69
Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння</i>	
Відповідь характеризує: поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	95-100
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності	85-89
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком	80-84

⁹Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджене Вченою радою від 26.12.2017, протокол № 20 (зі змінами та доповненнями 18.09.2018 та 11.12.2018)

Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	74-79
Відповідь демонструє нечіткі уявлення про об'єкт вивчення	70-73
Відповідь фрагментарна	65-69
Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень умінь незадовільний	<60
<i>Комунікація</i>	
Зрозумілість відповіді (доповіді). Українська мова: правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. Комунікаційна стратегія: донесення інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	90-100
Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	82-89
Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія	73-81
Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами	60-72
Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність та автономія</i>	
Вимоги до відповідальності та автономії здобувача: спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	90-100
рівень самостійності виконання завдання під час контрольних заходів максимальний; рівень реалізації кодексу доброчесності максимальний; рівень володіння та використання нормативної бази максимальний	
реалізація кожного з рівнів становить не менше 82 %;	82-89

середня реалізація рівнів становить 82-89%	
реалізація кожного з рівнів становить не менше 73 %; середня реалізація рівнів становить 73-81 %	73-81
реалізація кожного з рівнів становить не менше 60 %; середня реалізація рівнів становить 60-72 %	60-72
середня реалізація рівнів менше 60 %	<60

Інтегральна оцінка керівника може визначатися як середня за всіма компетентнісними характеристиками з використанням вагових коефіцієнтів.

5 ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЮ КОМІСІЄЮ

5.1 Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії як в університеті, так і на підприємствах, установах та в організаціях різних форм власності, для яких тематика кваліфікаційних робіт, поданих до захисту, становить науково-теоретичну або практичну цінність. Виїзне засідання екзаменаційної комісії оформлюється так, як і засідання, що проводиться в закладі вищої освіти. Склад екзаменаційної комісії (при залученні представників підприємства тощо), що проводить засідання поза університетом, та дати проведення засідань, затверджується наказом ректора окремо.

Розклад роботи кожної екзаменаційної комісії готується випусковою кафедрою, подається до деканату (інституту), де складається загальний розклад роботи екзаменаційних комісій.

Тривалість засідання із захисту кваліфікаційних робіт не повинна перевищувати шести академічних годин на день.

На одному засіданні екзаменаційної комісії допускається захист не більше 12 кваліфікаційних робіт.

До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі, які виконали вимоги освітньої програми певного рівня вищої освіти.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи здійснює завідувач випускової кафедри за поданням керівника.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 № 1648 кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або в репозиторії. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

Завідувач випускової кафедри організовує перевірку кваліфікаційних робіт на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату в НТУ «Дніпровська політехніка».

Кваліфікаційна робота, допущена до захисту, направляється на рецензування.

Кваліфікаційна робота, в якій виявлені принципові недоліки, до захисту не допускається. Рішення приймається на засіданні навчально-методичної комісії за

спеціальністю Філософія, витяг з протоколу якого подається декану факультету (директору інституту) для підготовки проекту наказу ректора про відрахування студента.

5.2 Попередній захист кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота проходить процедуру попереднього захисту на кафедрі за тиждень до офіційного захисту на засіданні екзаменаційної комісії. Студент повинен представити на розгляд кафедральної комісії наступне:

1) пояснювальну записку до кваліфікаційної роботи з підписами студента, керівника та консультантів;

2) ключові фрагменти роботи (програмна реалізація) та результати розв'язання всіх поставлених завдань (презентація).

Після заслуховування доповіді та відповідей студента на поставлені запитання кафедральна комісія з попереднього захисту кваліфікаційних робіт визначає ступінь готовності представленої роботи та приймає рішення про допуск роботи до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

5.3 Захист кваліфікаційної роботи

На захист кваліфікаційних робіт до екзаменаційної комісії подаються:

- кваліфікаційна робота студента;
- відгук керівника кваліфікаційної роботи;
- відгуки керівників розділів (при наявності);
- довідка про результат перевірки рівня запозичень згідно з п. 5.1.4 Положення про систему запобігання та виявлення плагіату в НТУ «Дніпровська Політехніка»¹⁰ [7];
- рецензія на кваліфікаційну роботу.

До екзаменаційної комісії можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують загальну та спеціальну (фахову) компетентність випускника, наукову та практичну цінність виконаної ним кваліфікаційної роботи: статті, заяви на патент, патенти, акти про впровадження результатів, зразки матеріалів, макети, вироби, оригінальні математичні моделі та програми тощо.

Захист кваліфікаційних робіт має проходити в послідовності:

1) голова екзаменаційної комісії:

- перед початком засідання оголошує розклад, порядок роботи екзаменаційної комісії, регламент презентації кваліфікаційної роботи, критерії оцінювання;
- відкриває засідання та представляє присутнім членів комісії, посилаючись на відповідний наказ;
- перед захистом кожної кваліфікаційної роботи оприлюднює відомості про виконання студентом навчального плану та надає йому слово для презентації результатів кваліфікаційної роботи;

2) здобувач називає тему кваліфікаційної роботи, формулює протиріччя практики (проблему), що лежить в основі вибору теми, аргументує її актуальність,

---

¹⁰ Положення про систему запобігання та виявлення плагіату в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 13.06.2018 (протокол №8

визначає предмет розробки або досліджень, формулює постановку задач та результати їх виконання, аргументує їх відповідність вимогам новизни, достовірності та практичної цінності.

Здобувач під час захисту може використовувати різні форми візуалізації доповіді: графічний матеріал кваліфікаційної роботи, визначений завданням на її виконання, слайди, аудіо-, відеоматеріали тощо;

3) після завершення доповіді здобувача екзаменаційна комісія ставить йому запитання;

4) здобувач надає відповіді на запитання екзаменаційної комісії;

5) керівник кваліфікаційної роботи оголошує основні положення відгуку та аргументує оцінку;

6) керівник кваліфікаційної роботи або секретар комісії оголошує рецензію на кваліфікаційну роботу;

7) здобувач відповідає на зауваження керівника та рецензента;

8) голова комісії оголошує про закінчення захисту;

9) голова комісії після завершення захисту кваліфікаційних робіт оголошує початок закритого засідання, на якому приймається рішення про оцінку результатів захисту кваліфікаційних робіт, а також про видачу випускникам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення університету, отримання певного ступеня та кваліфікації. Керівники кваліфікаційних робіт мають право бути присутніми на закритому засіданні.

Рішення приймається відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голова екзаменаційної комісії має вирішальний голос. Рішення екзаменаційної комісії є остаточним і оскарженню не підлягає.

10) голова екзаменаційної комісії запрошує студентів на продовження відкритого засідання та оголошує результати рішення.

5.4 Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією

Оцінювання захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією здійснюється за шкалами¹¹ [8]:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Складові оцінювання захисту кваліфікаційної роботи:

- оцінка керівника;
- оцінка нормоконтролера;
- рівень інноваційності результатів;

¹¹ Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджене Вченою радою від 26.12.2017, протокол № 20 (у редакції, що ухвалена Вченою радою 18.09.2018, протокол № 11

- рівень достовірності результатів;
- рівень практичної цінності результатів;
- рівень знань;
- рівень умінь;
- рівень комунікації;
- рівень автономності та відповідальності;
- оцінка рецензента.

При оцінюванні роботи враховується якість її виконання та оформлення, новизна і вагомість отриманих результатів, якість доповіді здобувача і повнота його відповідей на поставлені запитання.

Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Здобувач, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету і йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Здобувач, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту її протягом трьох років після закінчення університету. У цьому випадку екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент представити до захисту ту саму кваліфікаційну роботу з доопрацюванням, яке визначає комісія, або ж повинен розробити нову тему, яка встановлюється відповідною кафедрою.

Здобувачам, які успішно захистили кваліфікаційні роботи, рішенням екзаменаційної комісії видається диплом встановленого зразка про закінчення університету та отриману кваліфікацію.

Диплом з відзнакою видається здобувачу вищої освіти, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше 75% з усіх навчальних дисциплін освітньої програми, індивідуальних завдань, курсових проектів (робіт), практик, передбачених навчальним планом, а з інших – оцінки «добре» не більше 25%, захистив кваліфікаційну роботу з оцінкою «відмінно», проявив себе в науковій (творчій) роботі, що підтверджується рекомендацією кафедри.

Випускники, які за підсумками навчання отримали диплом з відзнакою, а також які виявили схильність до науково-дослідницької роботи, можуть бути рекомендовані до вступу в аспірантуру.

6 ПОВНОВАЖЕННЯ УЧАСНИКІВ АТЕСТАЦІЇ¹²

6.1 Студент

Студент, виконуючи кваліфікаційну роботу, повинен:

- обрати й узгодити з керівником тему роботи;
- отримати завдання на кваліфікаційну роботу;
- самостійно виконувати кваліфікаційну роботу, використовуючи матеріали передатестаційної практики, методичне та інформаційне забезпечення;

¹² Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 11.12.2018, протокол №15

- систематично відвідувати консультації керівника роботи і керівників розділів;

- сприймати зауваження та оперативно виконувати методичні вказівки керівників;

- щотижня інформувати керівника про хід виконання завдання на кваліфікаційну роботу;

- подати кваліфікаційну роботу на перевірку керівникам розділів, отримати оцінку за виконання кожного розділу;

- подати готовий матеріал на перевірку керівнику роботи;

- отримати рецензію на кваліфікаційну роботу;

- подати кваліфікаційну роботу, підписану керівником, та її електронний примірник відповідальній особі кафедри (нормоконтролеру) для перевірки рівня запозичень та отримати відповідну довідку про результат перевірки;

- підготувати доповідь про основні положення кваліфікаційної роботи;

- надати відповідь на зауваження керівника роботи, керівників розділів, рецензента;

- відповідно до графіка захистити роботу на засіданні екзаменаційної комісії, дотримуючись регламенту;

- отримати документ про вищу освіту.

6.2 Керівник кваліфікаційної роботи

Керівник повинен:

- видати актуальну тему кваліфікаційної роботи;

- видати завдання на кваліфікаційну роботу із зазначенням термінів виконання розділів та подання роботи до екзаменаційної комісії;

- керувати виконанням кваліфікаційної роботи;

- скласти графік консультацій;

- дотримуватись графіка консультацій;

- контролювати якість виконання роботи;

- розв'язувати спірні питання, що виникають між випускником і керівниками розділів;

- інформувати на засіданні кафедри про виконання календарного плану завдання;

- при суттєвому відхиленні від календарного плану порушувати питання про призупинення виконання кваліфікаційної роботи;

- перевірити кваліфікаційну роботу й оцінити її, визначаючи якість виконання кваліфікаційної роботи, за критеріями оцінювання, що корелюють з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій за рівнями вищої освіти, які подані в Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», підписати титульний аркуш пояснювальної записки та матеріали графічної частини;

- написати аргументований відгук на кваліфікаційну роботу й направити її на рецензування;

- повернути студенту роботу до захисту;

- провести підготовку студента до захисту кваліфікаційної роботи;

- бути присутнім у момент захисту роботи та оголосити свій відгук на засіданні екзаменаційної комісії.

6.3 Керівник окремого розділу

Керівнику розділу належить:

- керувати виконанням цієї частини роботи;
- скласти графік консультацій;
- дотримуватися графіка консультацій;
- інформувати керівника роботи про стан виконання розділу;
- рекомендувати методи вирішення проблем, що виникають;
- проставити оцінку якості виконання розділу на титульному аркуші.

6.4 Нормоконтролер

Нормоконтролеру необхідно:

- оцінити ступінь застосування в кваліфікаційній роботі вимог чинних стандартів, інших нормативних документів, наявності й правильного оформлення посилань на них;

- оцінити (відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка») рівень запозичень у тексті пояснювальної записки кваліфікаційної роботи та надати здобувачеві роздруковану довідку про результати перевірки. У разі, коли рівень запозичень перевищує припустимий, повернути кваліфікаційну роботу здобувачеві та довести виявлений факт академічного плагіату до відома керівника роботи;

- проставити оцінку за відповідність оформлення кваліфікаційної роботи чинним вимогам та підписати титульний аркуш пояснювальної записки.

6.5 Завідувач випускової кафедри

Завідувачу випускової кафедри належить:

- затвердити завдання на кваліфікаційні роботи здобувачів;
- забезпечити методичну та інформаційну базу атестації здобувачів;
- створити необхідні умови для виконання кваліфікаційних робіт у приміщеннях кафедри, університету;

- контролювати виконання графіка проведення консультацій викладачами кафедри;

- визначати рецензентів кваліфікаційних робіт із зовнішніх організацій, а також із співробітників споріднених кафедр та подавати кандидатури рецензентів й затвердити їх у декана факультету (директора інституту). Рецензент кваліфікаційної роботи не повинен бути співробітником кафедри;

- розглядати на засіданнях кафедри стан виконання кваліфікаційних робіт, керівництво якими здійснюють викладачі кафедри;

- розглядати та приймати рішення відносно спірних питань між керівником роботи та здобувачем;

- контролювати об'єктивність оцінювання кваліфікаційних робіт;

- організувати перевірку кваліфікаційних робіт на наявність плагіату та оприлюднення їх на офіційному сайті університету або його підрозділу, або у репозиторії;

- вирішувати питання допуску кваліфікаційних робіт до захисту.

6.6 Рецензент кваліфікаційної роботи

Рецензенту необхідно:

- отримати від студента кваліфікаційну роботу на підставі направлення на рецензування;

- проаналізувати зміст пояснювальної записки та графічного (демонстраційного) матеріалу кваліфікаційної роботи на відповідність чинним вимогам, проставити оцінку за якість виконання роботи;

- підготувати рецензію. Рецензія не повинна дублювати відгук керівника. Підпис рецензента – співробітника зовнішньої організації, засвідчується печаткою організації. Негативна оцінка, яка висловлена в рецензії, не є підставою до недопущення студента до захисту.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1 Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. <https://kpi.ua/files/ECTS.pdf> (дата звернення: 04.11.2017).

2 ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання.

3 ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

4 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 09.08.2019).

5 Національна рамка кваліфікацій (ред.12.06.2019 №509) <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para12#n12>

6 Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 22.01.2019, протокол №2.

7 Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 11.12.2018, протокол №15.

8 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджене Вченою радою від 26.12.2017, протокол № 20 (у редакції, що ухвалена Вченою радою 18.09.2018, протокол № 11).

9 Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 11.12.2018 (протокол №15).

10 Положення про систему запобігання та виявлення плагіату в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 13.06.2018 (протокол №8). Зі змінами та доповненнями, затвердженими Вченою радою університету від 26.03.2019.

11 Салов В.О. Макет методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційних робіт : мет. посіб. для н.-пед. прац. / В.О. Салов ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 48 с.

ДОДАТОК А. Приклад оформлення титульного аркуша

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Інститут гуманітарних і соціальних наук
Кафедра філософії і педагогіки

**ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА**
1899

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню бакалавра

студента _____

академічної групи _____

спеціальності 033 «Філософія»

за освітньо-професійною програмою «Філософія»

на тему: _____

(назва за наказом ректора)

Керівники кваліфікаційної роботи	Оцінка за шкалою		Підпис
	рейтинговою	інституційною	
Проф. Філософов І.І.			

Рецензент				
Проф. Мудрий І.П.				

Нормоконтроле р				
Доц. Долгов С.П.				

Дніпро
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
філософії і педагогіки
проф. Шабанова Ю.О.

_____
(підпис)

«_____» _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавра

студенту _____ академічної групи _____
спеціальності 033 Філософія
за освітньо-професійною програмою «Філософія»
на тему: _____

_____ затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка»
від _____. № _____

Розділ	Зміст	Термін виконання

Завдання видано _____
(підпис керівника) _____
(прізвище, ініціали)

Дата видачі _____

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

Прийнято до виконання _____
(підпис студента) _____
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 60 с, 1 табл., 1 додаток, 57 джерел.

НИГІЛІЗМ, ЦІННОСТІ, «ОСТАННЯ ЛЮДИНА», КІНЕЦЬ МЕТАФІЗИКИ, АНТРОПОТЕХНІКА, ВИХОВАННЯ, ДУХОВНІ ПРАКТИКИ.

Об'єкт дослідження – антропологічна філософія ХХ століття.

Предмет дослідження – концепція «останньої людини» та її інтерпретації в антропологічній філософії ХХ століття

Мета дослідження – дослідити зміну негативних конотацій нігілізму Ф. Ніцше в тлумаченні М. Гайдеггера та їх вплив на сучасні методи виховання в антропотехніці як сукупності гуманітарно-технічних знань.

У кваліфікаційній роботі розглядаються антропологічні погляди Фрідріха Ніцше, Мартіна Гайдеггера та Петера Слотердайка. Здійснюється аналіз ідеї та проблематики "останньої людини" у філософії Ф. Ніцше, простежуються зміни, яких зазнала ця ідеї у західній філософії протягом ХХ ст. на прикладі її проявів у філософії Мартіна Гайдеггера, яка суттєво трансформувала ніцшеанську ідею "останньої людини", виявила нові, неочікувані конотації. На цьому тлі розглядається зв'язок між ідеєю останньої людини та концепцією антропотехніки у філософії Петера Слотердайка. Здійснено критичний аналіз концепту «останньої людини» як теоретичної основи сучасних екстремістських рухів та визначені можливі напрямки його трансформації, особливо в умовах цифрової комунікації.

Новизна роботи полягає у проведенні теоретичного аналізу сучасних тенденцій розвитку антропологічної філософії, що відповідає на спроби тоталітарних ідеологій створити «нову людину» на принципах дегуманізації.

Практична цінність очікуваних результатів: визначення меж використання методів антропотехніки в процесі виховання дітей в цифрову добу. Це має вплинути на складання сучасних дидактичних методик.

Упорядники

Шабанова Юлія Олександрівна
Хміль Тетяна Володимирівна

Методичні рекомендації
до виконання кваліфікаційних робіт бакалаврів
спеціальності 033 Філософія
(освітньо-професійна програма «Філософія»)

Підписано до друку 00.11.2019 . Формат 30x42/4.
Папір офсетний Ризографія. Ум. друк. арк. 0,8
Обл.-вид. арк. 0,8 Тираж 50 прим. Зам. №

НТУ «Дніпровська політехніка»

49005, м. Дніпро, просп. Дм. Яворницького, 19